

6 x

S c h u l d

Frenkie Teijzirb

V e r h a l e n

1 K a s t e l e i n 5

2 V a d e r f i g u u r 16

3 M o e d e r l i e f d e 24

4 M i n n a a r 42

5 V r i e n d e n 58

6 S c h o o n m o e d e r 75

Mijn bijzondere dank gaat uit naar

Inez Doreleijers voor haar oprechte enthousiasme, het kritische
commentaar en de nimmer aflatende steun

&

Chris Courtens voor haar artistieke ontwerp en belangeloze inzet.

Schrijver: Frenkie Teijzirk

Cover: Chris Courtens – Sweet Memory Tattoo Studio Maastricht

ISBN: 9789463426985

NUR: 305

© FrenkieTeijzirk

2^e editie 2017

Imprint Mijn bestseller BV / Boeken uit Limburg

Mail: frenkietejzirk@gmail.com

Facebook: Frenkie Teijzirk-pagina

Website: <https://indieauteurfrenkietejzirk.wordpress.com/>

1

K a s t e l e i n

‘Daar zit ze, de bitch van wijk 21.’ Dreigend wees haar man met een beverige wijsvinger naar haar, zijn ogen stonden troebel.

Ze probeerde kil terug te kijken, een lege minachtende blik die hem zou vertellen hoe onbeduidend hij was. Ze zag aan zijn gezicht dat hij een nieuwe belediging aan het bedenken was. Hij was zo doorzichtig.

‘Ja, ja de trots van de zaak, de vrouw die mij tot op het bot leegzuigt.’ Hij grijnsde en het leedvermaak droop van zijn gezicht. Hij wachtte op haar reactie. De klant naast haar keek beteuterd naar zijn bierglas.

Ze omklemde haar koffiekopje en hield haar vingers in bedwang. Ze mocht absoluut niet trillen, het zou hem alleen maar bevestigen in zijn treiterige pleziertjes. Hij keek haar aan terwijl hij naar de stapel glazen reikte. Aan de zenuwtrekjes rond zijn mond herkende ze de verbeterde irritatie. Het was niet de bedoeling dat ze bleef zwijgen.

Zonder zijn blik van haar af te wenden tapte hij een pilsje en zette het op de bar voor de klant. ‘Hier, van de zaak.’

De klant stak afwerend zijn hand op maar de kastelein zag het niet. Ze verrekte het om iets te zeggen. Iedere reactie was een triomf voor hem en ze gunde hem niets meer.

‘En één voor het baasje.’ Hij grinnikte zonder vreugde en tapte schuim. De kraan sputterde, spoot een laf straaltje bier en hield het vervolgens bij wat laatste, loze lucht.

‘Nieuw vat, even aanslaan.’ De aandacht was verlegd naar zijn eerste levensbehoefte. Zij was alweer uit zijn gedachten.

Hij verstpapte zich, zwaaide rakelings met een arm langs de flessen sterke drank, en wankelde naar het eind van de bar waar hij de kelderdeur met een smak openklapte.

De klant naast haar hief het glas zonder haar aan te kijken. 'Proost.'

Ze meende een doffe klap en een gvd te horen. Ze zuchtte en liep langzaam naar de kelderdeur. Ze tuurde door het gat naar beneden en zag hem liggen, tussen de vaten en kratten. Hij mankeerde niets want vloekend en tierend stond hij op en schudde stof en vuil van zich af. De kelder was oud en onderkomen, zoals eigenlijk het hele café. Gebroken tegels, vergeelde muren, wankele barkrukken, een afgebladderde toog.

'Sodeju, wat sta je daar nou trut, zou je niet eens wat doen.'

Met een rood hoofd klom haar man naar boven, hij greep zich vast aan de deurpost, keek naar zijn eenmanspubliek, haast verontschuldigend, en kletste haar daarna met de vlakke hand in het gezicht. Ze deinsde achteruit en voelde haar wang branden. Het was veeleer schaamte dan pijn waardoor de tranen in haar ogen sprongen. De klant dronk snel zijn glas leeg en verliet met afgewend hoofd de zaak.

De kastelein zakte ineem op het krukje achter de bar, zijn ogen stonden waterig en staarden in het niets.

'Sluit dat vat aan.', mompelde hij. 'Kutwijf.'

Ze twijfelde kort voordat ze de keldertrap afdaalde. Ze wist niet waarover hij gestruikeld was, ze had de trap die ochtend schoongeveegd. Boven haar rinkelde de telefoon en ze hoorde hem tekeer gaan. Ze sloot een nieuw vat aan en ging op de harde opstaande rand zitten. Ze kon niet horen of hij tegen een binnenkomende klant schreeuwde of tegen de beller.

'Ik krijg vijftig euro van je vuile klaploper, wie denk je dat je bent.'

Een klant, dacht ze. En een die gegarandeerd nooit meer terugkwam. Ze hoorde onduidelijk gemurmel en daarna, op vrijwel dezelfde schreeuwerige onvaste toon: ‘Als jij me niet om de haverklap belt over rekeningen, krijg ik misschien een kans om geld te verdienen. Op deze manier kun je heel lang op je duiten wachten.’

Dat was allicht een schuldeiser aan de lijn. Enkele tellen was het stil, de beller deed ongetwijfeld zijn zegje, en daarna ging de tirade onverminderd door.

‘Dat wil ik dan weleens zien meneertje Veenzen. Ik ben hier de baas van het bier, en niemand anders. Jawohl, ik in eigen persoon, de geachte heer Meijer, haha.’

Het was meneer Veenzen, de vertegenwoordiger van de brouwer, een van de vele schuldeisers, en een van de grootste en machtigste. Ze wreef over haar wang en wachtte af. Ze hoorde een deur dichtslaan, flarden van muziek en gelach, en daar bovenuit zijn stem.

‘Het is nooit genoeg. Altijd liggen ze te zeiken. Stelletje oplichters.’ De klaagzang had ingezet.

Ze zuchtte en voelde langzaam een traan over haar zere wang rollen. Hoelang was dit nog vol te houden, voor de laatste deurwaarder was geweest, voor de man van de belasting zijn laatste beslag had gelegd.

Ze dacht aan klanten die trouwden en scheidden. En opnieuw trouwden. Voor haar was dat niet weggelegd, hij zou haar nooit met rust laten. Voor de rest van haar leven zou hij haar blijven achtervolgen, treiteren, bedreigen en pijnigen. En het ging niet om angst of de pijn van het slaan, het was de schaamteloze openbaarheid van de vernedering. En hoe meer hij haar kleineerde, hoe meer ze zich geneerde voor zijn teloorgang en haar lafheid.

Als hij toch wat harder was gevallen, als de vaten enkele centimeters meer naar voren hadden gestaan. Struikelen en vallen

deed hij nochtans dagelijks, tegen de klanten aan, tegen de toog, over de barkrukken heen. Jammer genoeg nooit eens degelijk en dodelijk met zijn hoofd op de tegelvloer of een biervat. Zijn dood zou het beste zijn, bedacht ze zonder enige wroeging. Het was de nuchtere constatering van een feit.

Wat had zij immers aan hem, wat had de Nederlandse staat aan hem, hij kostte enkel geld. Het was niet de vraag of, maar wanneer de schulden bij de belasting en de brouwer zouden leiden tot een faillissement. Ze zouden in de bijstand terechtkomen en schuldsanering moeten aanvragen. Het zou hem niet van de drank afhouden. Ze zouden het huis uitgezet worden en eindigen in het Leger des Heils. Daar zou hij natuurlijk de huisregels overtreden en eruit gezet worden. Het slaaphuis zou het laatste dak boven zijn hoofd zijn en de straat de onafwendbare finale. Het complete doemscenario had zich talloze malen in haar hoofd afgespeeld.

Ze dacht aan meneer Veenzen en hoe tactvol hij code drie had toegelicht. Cash betalen, en wel voordat de vaten van de vrachtwagen werden gelicht. Het had haar meer gekrenkt dan de brandende rode wang.

‘Waar blijft dat bier?’, bulderde hij bovenaan het keldergat.

Ze sprong op en draaide de kraantjes open. Ze had een beslissing genomen.

Iedere nacht, nadat ze het café had gesloten en hij bewusteloos boven op de bank lag, ging ze de kelder in. Ze inspecteerde elke tree met de zaklamp en probeerde iedere nacht een nieuwe draad uit. Naaimachinegaren, stopgaren, touwgaren, nylondraad, ijzerdraad, ja zelfs elastiek had ze de revue laten passeren. Ze testte spijkers, schroeven en punaises, berekende spanning ten opzichte van gewicht, lengte ten opzicht van breedte en vervolmaakte haar boobytrap na acht nachten experimenteren en meerdere blauwe plekken. Ze had evengoed zelf dood kunnen blijven.

Ze boorde gaten in de zijkanten van de trap en stopte er lange, beige plastic pluggen in, van dezelfde kleur als de trap. Ze selecteerde zorgvuldig de schroeven die enkele millimeters dunner waren dan de plug, en verwisselde de kop van de boormachine. Een boormachine die ook als elektrische schroevendraaier kon worden gebruikt. Hij had alle speeltjes voor mannen willen hebben, maar was er snel op uit gekeken. Zijn eufemisme voor luiheid. Ze draaide het visgaren om de kop van de schroeven, draaide de schroeven vast in de pluggen, en testte de spanning van de gespannen draad uit.

Ze ging bij de vaten staan om het totaalbeeld te bekijken. De trap lag buiten het directe licht van het spotje waardoor de val voor het onoplettende oog niet zichtbaar was. Ze knikte tevreden en trok haar latex handschoenen uit. Ze wilde geen onnodig risico lopen door haar vingerafdrukken op de boormachine en de schroeven achter te laten. Iedere fout, iedere vergissing moest ze voorkomen. Op dat ogenblik drong de kille waarheid in alle hevigheid tot haar door. Ze beraamde een moord. Koelbloedig en vastberaden, zonder wroeging, zonder twijfel en zonder emotie. Binnen een etmaal zou ze een moordenares zijn.

Vergoelijkend sprak ze haar innerlijk protest tegen. Het was niet meer dan de bespoediging van een fataal ongeluk, hij viel toch al dagelijks. En anders zou zijn drankzucht hem eerdaags vellen. Dit was overleven, zelfverdediging, noodzaak. De redding van haar eigen ik, en de maatschappij. En als dat moord heette, dan was het onontkoombaar en het enige alternatief. Het zij zo.

De volgende ochtend zou hij zijn eerste en laatste kop koffie nemen, en daarna, samen met de eerste klant, zijn eerste pils. Waarschijnlijk rond een uur of tien. Het vat zou voor het eind van zijn dienst leeg raken, denkkelijk tussen drie en vijf uur als er meer klanten in de zaak waren. Hij zou naar de kelder gaan om een nieuw vat aan te slaan en struikelen over de draad.

De klanten zouden hem horen godveren, ze zouden elkaar aankijken, hun schouders ophalen en verder keuvelen, totdat hun glazen leeg raakten en ze ongeduldig met hun glazen op de bar zouden tikken. “Hé man, waar blijft het bier”. En een vermetelee zou het wagen het hoekje van de bar te passeren, en aarzelend zijn hoofd om de kelderdeur steken. Om hem onderaan de trap tussen de vaten in te zien liggen.

Geschrokken draaide ze zich om, ze had iets horen kraken, en ze viel bijna over een vat. Ze was nog niet gewend aan de nieuwe opstelling, de vorige avond had ze de vaten voor de zekerheid een halve meter opgeschoven richting trap, zodat hij ze niet zou missen in zijn val. Het vuil had ze netjes er tegenaan geveegd. De jongens van de brouwer zouden het verschil niet opmerken.

Haar zaklamp maakte de gespannen draad zichtbaar en ze overdacht voor de zoveelste keer de details, de routines maar ook de mogelijke variaties en afwijkingen van het alledaagse. Wat als? Dan dit, of dat? Ze had het op papier gezet – actie, reactie, pijltjes, oorzaak en gevolg – en haar aantekeningen daarna zorgvuldig verbrand en door het toilet gespoeld zoals ze op tv had gezien.

Ze mocht beslist niet in het café zijn op het moment dat het vat verwisseld moest worden. Hij mocht geen andere keus hebben dan zelf te gaan. Ze wist dat hij altijd langzaam de trap afliep, tree voor tree, en de draad zou hem doen struikelen. De schroeven waren te dun voor de pluggen en in zijn val zou hij de draad eruit trekken en meesleuren. Ze had echter geen enkele garantie dat hij met zijn hersens op de tegels of op de vaten zou smakken, daar had ze juist dat beetje geluk bij nodig. En na zijn val moest ze opletten dat ze niet als eerste en enige de kelder in ging. Een klant moest de dood constateren.

Uiteindelijk had ze besloten dat ze zich het beste rond de kritieke tijd kon verbergen op de trap naar boven, achter de privé deur. Zodat ze kon horen wanneer het achter de rug was, want de